

[Ninn-Hansen.]

lader deres børn undervise hjemme, skulle have et egentligt krav på økonomisk støtte hos det offentlige. En sådan tanke kan jeg ikke acceptere.

Det må i almindelighed være af stor opdragelsesmæssig betydning for børnene at møde andre børn i den offentlige eller private skole; den karaktermæssige udvikling, et sådant samvær med børn — ofte fra andre samfundslag — kan medføre, må sikkert vurderes meget højt. Men der *kan* være psykiske eller legemlige årsager, som forhindrer skolegang eller i hvert fald gør en overgangsperiode med hjemmeundervisning ønskværdig. I sådanne tilfælde beder jeg undervisningsministeren se med forståelse på henvendelser om støtte. Hvis tilskud ikke kan opnås ad anden vej til hjemmeundervisning af de børn, der er ramt af polio, beder jeg den højtærede undervisningsminister især have sin opmærksomhed henvendt på de desværre ikke helt få tilfælde, hvor eftervirkningerne af denne sygdom kan hindre eller vanskeliggøre en egentlig skolegang. Den samme opmærksomhed håber jeg den højtærede minister vil have henvendt på de tilfælde, hvor børn er ramt af spastisk lammelse eller andre sygdomme, der rammer børn særlig hårdt.

Ved behandlingen af friskoleloven af 1946 vendte mit partis ordfører ved den lejlighed, det ærede medlem hr. Tesdorpf, sig mod den begrænsning, der blev indsat i loven med hensyn til det samlede tilskudsbeløb, som ikke måtte overstige 3½ mill. kr. Vi kan derfor kun tilslutte os, at denne begrænsning nu bortfalder.

Der har i det høje ting, både ved behandlingen af 1946-loven om friskoler og ved behandlingen af nærværende forslag, været vist friskoletanken megen forståelse. Der er heller ingen tvivl om, at vi alle må føle taknemlighed over de private skolars indflydelse på hele den kulturelle udvikling; det er ikke for meget sagt, at vi kulturelt set havde været fattigere, hvis vi havde været dem foruden. Når vi tænker tilbage på friskolernes mere end hundredårige virksomhed, er det vel navnlig Kristen Kolds gerning, hans forståelse af at bringe de nationale synspunkter ind i undervisningen, der falder os i tankerne. Undervisningsformen i friskolerne gav lærerne en

særlig autoritet, der nu er overført til vore offentlige skoler, hvor det autoritetsbegreb, som i hvert fald de fleste af os vil værne om, bygger på en sund tillid mellem lærer og elev. Men selvom friskolerne ikke længere står med den særlige glans i samfundslivet, simpelthen fordi vore dygtige lærere i den offentlige skole og i den øvrige private skole viser den samme forståelse for en levende undervisning, så har vi dog stadig brug for friskolerne. Den forældrekræds, der gennem egne økonomiske ofre danner rammen om friskolen og følger med i skolens liv, kan sammen med lærerne også i fremtiden yde en indsats i vort skoleliv. Vi finder også udenfor den koldske kredss danske friskoler, der er opbygget på gode traditioner, som præger eleverne livet igennem. Når vi skal se på friskolernes fremtid, så tror jeg også, vi skal tage disse skoler med i betragtning.

Når mit parti har foreslået, at det af ministeren ønskede stk. 2 til § 1 skal udgå, må det ses som et ønske om at gøre loven anvendelig også for de skoler, der ikke tilhører den oprindelige friskolekreds, den koldske.

Den højtærede minister udtalte i sin fremsættelsestale som motivering for det nye stk. 2 til § 1 — jeg anmoder formanden om tilladelse til et kort citat —:

„Det vil være lettere at skabe samling i dansk skolepolitik, såfremt de to skoletyper, den grundtvigske friskoletype og de skoler, der forbereder til den „lille embedseksamen“ i 11—12 års alderen, klart adskilles. Den grundtvigske friskole fortjener fra alle sider at møde forståelse for sit arbejde, medens den anden skole synes at tyde på, at der er et forkert element i vor skolestruktur“.

Jeg synes, ministeren har stillet de to skoler overfor hinanden på en måde, der er skarpere end nødvendigt. Hvis en skole underviser elever i hele den undervisningspligtige alder og iøvrigt opfylder den nuværende lovs betingelser, kan den stå friskoletanken lige så nær som den koldske type, selvom en del af eleverne i 11—12 års alderen går over i mellemskolen. Undervisningen, forældrekrædsen, skoleideen kan være baseret på de bedst tænkelige friskoleprincipper. Når vi har eksamensmellemskolen og mange forældre og børnene selv er interesserede i, at børnene opnår den